
BOND VAN CHRISTEN-SOCIALISTEN

VERKIEZINGSMANIFEST 1918.

Tegen het Imperialisme het Evangelie.

Er bestaat in Nederland een Bond van Christen-Socialisten. Zijn leden zijn menschen van theologisch zeer verschillende richting: orthodoxen en vrijzinnigen, Protestanten en R.-Katholieken, die ondanks velerlei onderscheid het hierin eens zijn, dat het groote beginsel:

„Gij zult liefhebben den Heer uwen God met geheel uw hart en met geheel uwe ziel en met geheel uw verstand, en uwen naaste als uzelf (Matt. 22: 37, 39) moet worden toegepast op alle terrein des levens; dus ook op het gebied van staat en maatschappij.

Op grond hiervan streeft de bond naar een samenleving, waarin het doel van den gemeenschappelijken arbeid niet is: winst voor een bezittende klasse — maar: voorziening in de behoeften van allen;

en voert hij een onverzoenlijken strijd tegen het kapitalistisch stelsel, dat feitelijk geen andere beginselen kent dan: des eenen dood, des anderen brood; ieder voor zich.

Reeds vóór het uitbreken van den wereldoorlog ijverde de B. v. C. S. ervoor, de voortbrenging en verdeling der goederen gemeenschappelijk te maken, opdat voor ieder de mogelijkheid zou worden geopend om te voorzien in zijn natuurlijke en geestelijke levensbehoefden: opdat ieder recht zou vinden op een menschaardig bestaan.

Tijdens den wereldoorlog, die blijkens de erkentenis zelfs van de meest kapitalistisch gezinde bladen een zakenoorlog is, een

oorlog van staal en goud,

nam de B. v. C. S. krachtiger dan ooit stelling tegen de jongste ontwikkeling van het kapitalisme: het imperialisme.

Meer en meer werden zijn leden er zich van bewust, hoe zeer de zich noemende Christelijke volken op politiek en economisch gebied in conflict zijn geraakt met de diepe en eenvoudige beginselen van het Evangelie.

Van oordeel,

dat de oorlog als rechtsbeslissing zedelijk veroordeeld is,

dat de zoogenaamde zelfstandigheid van het vaderland alle offers van goed, bloed, idealen, beginselen en leven allerminst waard is,

dat alle mogelijke offers moeten gebracht worden om den oorlog als rechtsbeslissing te boven te komen, het militarisme te breken, het imperialisme te bestrijden, riep de B. v. C. S. het Nederlandsche volk op tot de heilige taak der

ontwapening,

om alzoo het voorbeeld te geven van een nationale daad, waardoor het natuurlijk en geestelijk levensbelang van alle nationaliteiten slechts waarachtig gebaat zou zijn, en de weg zou worden geopend tot

verbroedering der volken.

Dit was ook de reden, waarom de B. v. C. S. in zijn jaarvergadering van Mei 1915 verklaarde, dat volgens zijn beginsel noodzakelijk is

demobilisatie.

Zoolang er echter weermacht bestaat, eischt de Bond vrijstelling van militairen dienst op grond van

gewetensbezwaren.

Ziende, hoe de ontwrichting van het economisch leven, die de wereldoorlog noodzakelijkerwijs met zich bracht,

door groot-kapitalisten, onder staatsbescherming, misbruikt werd, om zichzelf te verrijken ten koste van tienduizenden ondervoede landgenooten, wees de B. v. C. S. de regeering op haar taak, den uitvoer van levensmiddelen die voor de volksvoeding noodzakelijk zijn, te verbieden, en de in den lande aanwezige levensmiddelen ten bate van allen op de meest doelmatige wijze te

rantsoeneeren.

Vandaar dat de B. v. C. S. bij de laatste verkiezingen onder meer streed tegen voedselgebrek en duurtenuod, vóór afdoende levensmiddelenvoorziening, afschaffing der geheime diplomatie, beslissing over oorlog en vrede bij het volk, algemeene en algeheele ontwapening, demobilisatie van leger en vloot, en gewetensvrijheid ook inzake krijg dien st.

In den strijd voor deze eischen het vorig jaar aan de verkiezingen deelnemend, vond de Bond, met de revolutionaire Sociaal-Democraten, alle politieke partijen, die tot nog toe in de Kamer vertegenwoordigd waren, in één geweldig bondgenootschap tegenover zich. Liberalen en Anti-revolutionairen, S. D. A. P. ers en Roomsche Katholieken, Chr.-Historischen en Vrijzinnig-Democraten waren tezamen verbonden in één monster-coalitie, die men tooide met de schoone fraze nationale eenheid.

Terwille van een hoogst onvolledige kiesrechthervorming en een weinig bevredigende oplossing van den schoolstrijd lieten de Christenen der groote partijen en de officieele Sociaal-Democraten na, zich onverbiddelijk te verzetten tegen de economische maatregelen van een regeering, wier voedselpolitiek er op uitloopen moest (en er dan ook op uitgelopen is) dat er in Nederland zou worden

honger geleden.

Ter wille van de zogenaamde „nationale eenheid”, die wezenlijk niet anders bleek te zijn dan het geconcentreerd belang der duizenden bezitters, lieten de volksvertegenwoordigers aan een geheimzinnig doende re-

geering de vrije beschikking over het lot van honderd-duizenden landgenooten, en deden zelfs Sociaal-Democraten niet anders dan een armzaligen schijnaanval op de

geheime diplomatie.

Vandaar dat de B. v. C. S. erop uit was de zich noemde „Christelijke politiek” te ontmaskeren, welke het internationaal karakter van het Christendom voortdurend verloochende, en de heerschende klasse — recht tegen de beginselen van het Christendom in (Math. 20 : 25—27) — op allerlei wijze steunde in haar grove, zelfzuchtige praktijken.

Vandaar, dat hij het ontaard karakter der officieele Sociaal-Democratie aan de kaak stelde.

Ofschoon slechts in enkele districten, en voor de eerste maal aan de verkiezingen deelnemend, vond de Bond reeds aanstonds instemming bij ruim 4000 kiezers.

Daar de B. v. C. S. thans, na de invoering der Evenredige Vertegenwoordiging en onder een meer uitgebreid kiesrecht, wederom aan de verkiezingen deelneemt en kandidaten stelt over het geheele land, rekent hij er op, dat zijn vertegenwoordigers duizenden stemmen méér op zich vereenigen zullen. Want de ontwikkeling van de wereldpolitiek zoowel als van het nationaal-economisch leven bevestigden de laatste maanden zijn critiek op een ontzettende wijze.

Steeds meer grijpt de wereldoorlog om zich heen. Volk na volk werd en wordt er in betrokken. Millioenen vallen op de slagvelden in een strijd ten bate van hun heerschende klasse, gewond, verminkt of gedood. De aarde druipt van bloed. Eindeloze ellende wordt door vrouwen en kinderen geleden.

Waartoe? — Opdat gewelddadig beslist zal worden, hoe de wereld-uitbuiters over landen en volken zullen beschikken voor het maken van nieuwe winst.

Overal erkennen geestelijke leidslieden der Christenen,

dat oorlog en Christendom niet te vereenigen zijn.

Revolutionaire Socialisten in Rusland, Oostenrijk-

Hongarije, Italië, Engeland, Duitschland, Frankrijk, Amerika, Scandinavië, Zwitserland en elders verzetten zich daadwerkelijk tegen de voortzetting van den volkerenmoord, en voeren niet inzet van hun leven een strijd voor Socialisme en Vrede.

Maar de officieel-Christelijke en de officieel-Socialistische partijen in Nederland werden door schade noch schande wijs.

Wel erkent men van Roomsch-Katholieke zijde de noodzakelijkheid van Ontwapening der Staten en de opheffing van den Algemeenen Dienstplicht, doch het blijft bij het uitspreken van vrome wenschen, en geen spoor is te vinden van

dienst-weigering

aan het ook door hen veroordeelde militarisme; wat toch de consequentie zou moeten zijn van beginselvaste Katholieken, wier opvattingen immers in conflict zijn met die van regeeringen, welke het belang van de Nationale Zaak hooger stellen dan de beginselen en eischen van hun Internationale Kerk.

De zich noemende Anti-Revolutionairen zijn zelfs aan dergelijke theoretische erkenningen nog niet toe gekomen. De groote man der „kleyne luyden” laat op 't klavier der volksconscientie nog steeds bewapeningsmarschen hooren. De Anti-Revolutionaire Partij heeft zich ten dienste der kapitalistische wereld-revolutie, d.i. van het imperialisme, gesteld, en pleit voor legeruitbreiding, vlootbouw, verdediging van Ned. Indië als ware dit de conseqwentie der schoone leuze:

tegen de revolutie het evangelie!

De Christelijk-Historischen mogen al verklaren, dat „geheel het volk zich aan de ordeningen Gods heeft te onderwerpen”, — tot nog toe openbaarden zij zich op politiek-economisch gebied als handhavers en verdedigers van de ordeningen van den Mammon.

De Christelijk-Socialen en Christen-Democraten erkennen, dat de maatschappelijke toestanden vloeken

met den Geest van 't Evangelie. En wel willen zij naar verbeteringen streven binnen het raam van het kapitalisme, maar zij doen niets ter wezenlijke vernieuwing der maatschappij. Zóó weinig doorgrondten zij de ontwikkeling van het politiek-economische leven, dat zij er nog altijd op uit zijn de nationale weerbaarheid te bevorderen, m.a.w. de militaire macht van het Hollandsch grootkapitaal. Ook zij hebben geheel uit het oog verloren, dat het Christendom een

internationale geestkracht

heeft te zijn. Zij dienen met de beste bedoelingen de slechtste zaak.

De Sociaal-Democratische Arbeiderspartij (S. D. A. P.) liet tijdens den wereldoorlog haar revolutionair standpunt geheel varen. Haar leiders steunden jaren lang een regeering, die het voedsel van 't eigen volk uitvoerde, vooral ten dienste van den oorlogsopzet der Duitsche bourgeoisie; die het winstmaken der Hollandsche grootkapitalisten op allerlei wijzen bevorderde; het leger uitbreidde, de vloot versterkte; „Indië weerbaar” begon te maken. Zij steunde kort en goed een regeering, die het imperialistisch karakter van Nederland met alle mogelijke middelen versterkte; niet het minst door het invoeren eenerschijn-democratie. In plaats van haar geestverwanten in revolutionaire banen te leiden, en den internationalen strijd van haar radicale partijgenooten in Duitschland, Rusland, Engeland, Italië, Frankrijk, Scandinavië elders tegen de eigen nationale regeering krachtig mee te voeren, suste zij systematisch alle opwakend verzet, om toch maar algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen te kunnen „veroveren”. Haar vertegenwoordigers hebben mobilisatie bepleit, vóó mobilisatiecredieten gestemd. M. a. w. zij stelden, toen het erop aankwam, de nationale eenheid boven de internationale tegenstelling tusschen de strijders voor socialisme en die voor kapitalisme. Zij braken dus den internationalen strijd. Zich op het ministerschap voorbereidend, verheerlijkte Troelstra onderwijl de Russische Revolutie,

en nam vervolgens zulk een houding aan, dat men in staat zou zijn, wanneer bijgeval de Russische Revolutie een Europeesche werd, deze min of meer te kunnen volgen. In plaats van naar eigen beginsel leiding te geven op den weg naar een nieuwe gemeenschap, en met offering desnoods van veel onmiddellijke voordeel binnen nationale grenzen de nieuwe wegen te banen, die in de richting der internationale bevrijding leiden, wachtte men rustig af, wat er van worden zou: men „keek de kat uit den boom”. Men wilde desnoods wel op het offer der buitenlandsche strijders parasiteeren. Doch in afwachting ervan, of die al of niet onmiddellijk succes zouden hebben, voerde men spiegelgevechten met de Nederlandsche burgerlijke partijen, en bleef de nationale eenheid trouw.

Omdat de S. D. A. P. een scherpe, en vaak juiste critiek oefent op het officieele Christendom, en allerlei socialistische leuzen voert, is zij thans

het groote gevaar

voor allen, die met de tegenwoordige toestanden ontevreden, zich al te gemakkelijk laten bepraten door gewichtig klinkende, waardig gestelde betoogen en schijnbaar veelzeggende daden; en die zich laten verblinden door politieke (schijn)machtsposities, als het ondervoorzitterschap van de Tweede Kamer, het burgermeesteren wethouderschap, het lid zijn van Gedeputeerde Staten, Eerste Kamer enz. Zonder twijfel werd en wordt er door de S. D. A. P. hard gewerkt. Doch in de verkeerde richting. Bewust of onbewust stuurt men al meer op een staatsocialisme aan, dat het imperialisme slechts van dienst kan zijn, en het volk den weg naar een socialistische maatschappij tenslotte geheel moet versperren.

Over de liberalen niet meer dan dit woord, dat zij de principieele en openlijke handhavers van het kapitalistisch stelsel zijn.

De Vrijzinnig-Democraten tasten het mensch-en-waardig maatschappelijk stelsel in den wortel niet aan. Zij bereiden zich voor, om met de S. D. A. P.-ers saam

hun mannen aan de regeering te brengen. Zij ijveren voor een volksleger en handhaven de nationale defensie.

Wat de Algemeene Staatspartij ook moge willen, haar doel blijft al wederom eng, binnen de nationale grenzen beperkt; zij staat het kapitalisme allerminst naar het leven!

Evenmin is dit het geval met den Nationalen Bond voor Protestantsche Kiezers. Reeds zijn naam doet ons verstaan, dat zijn doel binnen Nederlands grenzen bepaald is, en zijn strijd geen rekening houdt met de groote maatschappelijke tegenstellingen, die het tegenwoordig leven beheerschen.

De Economische Bond streeft allereerst naar ontwikkeling van de macht van het Nederlandsch kapitaal en tracht een schijnverzoening tot stand te brengen tusschen kapitaal en arbeid. Wordt zijn ideaal werkelijkheid, dan dienen welonderhouden slaven Hollands economischen heerders in den strijd met de groote kapitalisten-groepen in het Buitenland.

De andere nieuw opgerichte partijen, wier speciale doel het is, slechts de bijzondere belangen, aan de eigen maatschappelijke positie hunner leden verbonden, eenzijdig naar voren te brengen, geven in dezen tijd van groote nationale en internationale worstelingen slechts blijk van enghartig groepsegoïsme.

De Sociaal-Democratische Partij (S. D. P.) daarentegen heeft sedert jaren een trouwen, principieelen strijd gevoerd tegen het internationaal kapitalisme; zich aan den z. g. „Godsvrede” nooit onderworpen; en op allerlei wijs geijverd vóór de belangen des volks. Hoewel wij dit erkennen en waardeeren: haar standpunt is het onze niet.

De S. D. P. is vóór volkswapening. Haar moraal is de klassemoraal van het proletariaat. Voor haar is de godsdienst privaatzaak. Haar standpunt is duidelijk, welomlijnd. Men weet, wat men aan haar heeft en — niet heeft.

De Socialistische Partij (S. P.), uit revolutionair syndicalistische richting ontstaan, zal zonder twijfel eveneens een krachtigen kamp voor haar internationaal beginsel

voeren. Ofschoon zij zich niet op marxistisch standpunt plaatst, zal haar houding in den politieken strijd vrijwel met die der S. D. P. moeten overeenkomen.

Hiertegen handhaaft de Bond van Christen-Socialisten :

*niet met de wapenen der barbaren,
geen man en geen cent voor het militarisme,*

en streeft naar ontwapening der volken. Allereerst van het Nederlandsche volk. Vrijwillige ontwapening. Hij erkent, dat hij hiermee op het terrein der politiek doorvoeren wil het beginsel van 't kruis. Maar godsdienst is voor hem dan ook geen privaatzaak. Godsdienst is levenstaak. En in het Christendom vindt de B. v. C. S. zijn levensbeginsel. Hij keurt de klassemoraal af. Hij wenscht dat met de woorden van Christus voor alles ernst wordt gemaakt. Heel de practijk van den modernen handel, van den oorlog, van het staatsleven, zijn in conflict met wat Zondag aan Zondag van den kansel verkondigd wordt. Het „gij zult niet stelen” is tot een aanfluiting, „overwint het kwade door het goede” is tot een bespotting geworden.

Thans is het oogenblik gekomen om te kiezen : of men zegge in de practijk zijn Christendom vaarwel, of men binde een onverzoenlijken strijd aan tegen het kapitalistisch stelsel en de politieke practijk.

Wie overtuigd is van dit laatste, en met ons meent, dat in het parlement de stem moet gehoord van menschen, die niet in de eerste plaats naar kleine voordeeltjes en schijnbare overwinningen streven, maar het groote beginsel des offers willen voorstaan ook in de raadzaal des lands, hij brenge zijn stem uit op een der candidaten van den B. v. C. S. Hij kan van een

konsekwent-antimilitaristischen strijd

verzekerd zijn. De principieele dienstweigeraars, nu reeds bij eenige honderden buiten het leven gesloten, zullen in hen hun woordvoerders en verdedigers vinden. Ook

legen den dreigenden burgerdienstplicht,

dien nieuwsten vorm van staatsslavernij, zullen zij zich uit alle kracht keeren.

En ten slotte zal zulk een principiëele strijd tevens een strijd voor het ware volksbelang blijken. Juist het verwaarloozen der

heiligste levensbeginselen,

en het allereerst willen zorgen voor eigen, onmiddellijk belang is de bron dier wereldellende, waarin wij op dit oogenblik verkeeren.

Het is ons bekend, dat er in Nederland een groeiende schare geestverwanten leeft, die de juistheid onzer opvattingen erkennen. In het bijzonder richten wij ons tot hen, en wekken hen op tot het uitbrengen van hun stem op één van onze vertegenwoordigers:

J. W. Kruyt, Mevr. A. Tjaden v. d. Vlies (Enka), P. Eldering, Mevr. J. Ch. L. Koomans-Timmer, J. P. Honnef, F. de Wit, Mevr. F. Pabon van Iterson, H. D. Perfors, F. A. France.

De B. v. C. S. stelt de regeering in staat van beschuldiging, omdat ze niet heeft gezorgd voor

1. doelmatige levensmiddelen voorziening ;
2. productieven arbeid voor werkloozen (zoo niet, dan uitkeering van vol loon) ;
3. gewetensvrijheid ook inzake krijgsvrijheid ;
4. vrijheid van vergadering, pers en woord ;
5. opheffing van indirecte belastingen ;
6. invoer van sterk progressieve belasting op inkomens en kapitalen ;
7. confiscatie van oorlogswinsten ;
8. bestaanszekerheid voor alle landgenooten bij ziekte, ongevallen, invaliditeit, ouderdom, zwangerschap, onvoldoend inkomen ;
9. algemeen kiesrecht voor vrouwen ;
10. afschaffing der Eerste Kamer ;

-
11. invoer van den 8-uren dag ;
 12. kosteloos vrij onderwijs ;
 13. afschaffing der geheime diplomatie ;
 14. beslissing over oorlog en vrede bij het volk.

de Bond van Christen-Socialisten strijdt voor

15. demobilisatie ;
 16. ontwapening (afschaffing van leger en vloot voor Nederland en zijn koloniën) ;
 17. Indië los van Holland ;
 18. afschaffing van het erfrecht ;
 19. opheffing der staatsschulden ;
 20. productieve associatie ;
 21. gemeenschappelijk bezit der productiemiddelen.
-